

25 Ιανουαρίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΝΙΤΣΑ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ,

Εφεσείουσα,

v.

ARTO ESTATES LIMITED,

Εφεσίβλητων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7921)

Έξοδα — Ο βασικός παράγοντας που διέπει την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του Δικαστηρίου για την επιδίκαση των εξόδων είναι το αποτέλεσμα της δίκης — Δεν είναι παραδεκτή η αποστέρηση των εξόδων του επιτυχόντα διαδίκου χωρίς αποχρόντα λόγο.

Παρά την απόρριψη της αγωγής της εφεσίβλητης εναντίον της εφεσείουσας για καταβολή προμήθειας οφειλόμενης βάσει συμφωνίας παροχής μεσιτικών υπηρεσιών για την ενοικίαση καταστημάτων της εφεσείουσας, το Δικαστήριο δεν επιδίκασε τα έξοδα υπέρ της εφεσείουσας, με το εξής σκεπτικό: “Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα περιστατικά της υπόθεσης, δεν εκδίδω διαταγή για τα έξοδα”. Η αγωγή είχε απορριφθεί, διότι το Δικαστήριο είχε κρίνει την προσαχθείσα μαρτυρία για την απόδειξη της αναξιόπιστη. Κατ’ έφεση, που υποβλήθηκε μετά από άδεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η εφεσείουσα ισχυρίστηκε ότι η εκδοθείσα διαταγή για τα έξοδα συνιστούσε κακή άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου για τον επιμερισμό των εξόδων της δίκης, διότι κανείς λόγος συνέτρεχε για την στέρηση της εφεσείουσας από τα έξοδα της. Η εφεσίβλητη ισχυρίστηκε ότι, εφόσον γινόταν αναφορά στα γεγονότα της υπόθεσης, η δικαστική άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του πρωτόδικου Δικαστηρίου είχε τεκμηρωθεί και δεν παρεχόταν πεδίο για επέμβαση.

Αποφασίσθηκε ότι:

Ο βασικός παράγοντας που διέπει την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του Δικαστηρίου κατά την επιδίκαση των εξόδων είναι το αποτέλεσμα της δίκης. Θεωρείται ασύννομο ο δικαιοθείς διάδικος να επωμίζεται τα έξοδα της υπεράσπισης των δικαιωμάτων του και εύλογο να τα επωμίζεται ο αποτυχών διάδικος, η αδικαιολόγητη προ-

σφυγή του οποίου στο Δικαστήριο (όπως τεκμηριώνεται από το αποτέλεσμα) αποτέλεσε την γενεσιουργό αιτία των εξόδων. Αν και υπάρχουν εξαιρέσεις του κανόνα αυτού δεν είναι παραδεκτή η αποστέρηση των εξόδων του επιτυχόντα διαδίκου χωρίς αποχρώντα λόγο. Η επίδειξη καλής προαίρεσης από το Δικαστήριο προς τον αποτυχόντα διάδικο προς μετριασμό των αισθημάτων πικρίας του από το αποτέλεσμα, δεν συνιστά δικαστική άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου. Στην προκειμένη περίπτωση κανείς λόγος δεν είχε αποκαλυφθεί που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την απόσπαση της εφεσείουσας από τα έξοδα της, και γι' αυτό η έφεση έπρεπε να γίνει αποδεκτή.

Η έφεση επιτράπηκε με έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Χάσικος και Άλλοι v. Χαραλαμπίδη (1990) 1 Α.Α.Α. 389.

15 *Campbell & Co Ltd v. Pollak [1927] A.C. 732.*

Baxter Ltd v. Sabath [1958] 2 All E.R. 209

Timothi v. Timothi 6 C.L.R. 47

Eleftheriou v. Rousou (1958) 23 C.L.R. 191.

Hadjinicolaou v. Gavriel (1965) 1 C.L.R. 421.

20 *Glykys v. Ioannides (1959-60) 24 C.L.R. 220.*

Έφεση.

Έφεση από την εναγόμενη κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Παπάς, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 12.5.1989 (Αρ. Αγωγής 221/87) με την οποία απόρριψε την αγωγή των εναγόντων - εφεσιβλήτων και δεν επιδίκασε έξοδα υπέρ της εναγομένης - εφεσείουσας.

Μ. Χατζηχριστοφής, για την Εφεσείουσα.

Μ. Μούρος και Χρ. Χατζηστεργιάτης, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

30 **ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ.:** Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δι-

καστής Γ. Μ. Πικής.

ΠΙΚΗΣ, Δ. : Παρά την απόρριψη της αγωγής των εφεσιβλήτων (εναγόντων) εναντίον της εφεσείουσας (εναγομένης), το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού δεν επιδίκασε έξοδα υπέρ της επιτυχούσας διαδίκου, γεγονός που οδήγησε στην υποβολή αυτής της έφεσης μετά την παροχή σχετικής άδειας από το Ανώτατο Δικαστήριο (Δ.35 Θ.20). Η απορριφθείσα αγωγή αφορούσε αξίωση των εφεσιβλήτων για την καταβολή προμήθειας οφειλομένης βάσει συμφωνίας για την παροχή μεσιτικών υπηρεσιών για την ενοικίαση καταστημάτων της εφεσείουσας.

Μετά από ακροαματική διαδικασία το Δικαστήριο έκρινε την προσαχθείσα μαρτυρία για την απόδειξη της αγωγής αναξιόπιστη και την απαίτηση ανυπόστατη· ευρήματα τα οποία οδήγησαν στην απόρριψη της αγωγής. Παρά την κατάληξη αυτή, το Δικαστήριο έκρινε, “Bearing in mind all the circumstances of the case, I make no order as to costs.” (Ελληνική μετάφραση) “Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα περιστατικά της υπόθεσης, δεν εκδίδω διαταγή για τα έξοδα” και άφησε τους διαδίκους να επωμισθούν έκαστος τα έξοδά του.

Ο δικηγόρος της εφεσείουσας υπέβαλε ότι η εκδοθείσα διαταγή για τα έξοδα, συνιστά κακή άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου για τον επιμερισμό των εξόδων της δίκης (βλ. άρθρο 43 του Ν. 14/60, Δ.59 Θ.1) και συνεπώς δικαιολογείται ο παραμερισμός της εκδοθείσας διαταγής και η υποκατάστασή της με τη μόνη διαταγή που θα μπορούσε δικαστικά να εκδοθεί, υπό το φως του αποτελέσματος, συνεπαγομένη επιδίκαση των εξόδων σε βάρος των εφεσιβλήτων. Στην αγόρευση του έκαμε ιδιαίτερη αναφορά στην πρόσφατη απόφαση του Εφετείου *Χάσικος και Άλλοι v. Χαραλαμπίδη* (1990) 1 Α.Α.Δ. 389, όπου επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι “η δικαίωση δε συνεπάγεται δαπάνη” και επαναλαμβάνεται ότι το αποτέλεσμα αποτελεί τον κύριο καθοδηγητικό παράγοντα για την άσκηση της εξουσίας του Δικαστηρίου ως προς τα έξοδα. Απόκλιση απ’ αυτό τον κανόνα πρακτικής, δικαιολογείται μόνο εφόσον συντρέχουν ικανοί λόγοι που ανάγονται στη γενεσιουργό αιτία της πρόκλησης των εξόδων της δίκης ή μέρους τους.

Οι δικηγόροι των εφεσιβλήτων συμφώνησαν μεν ότι η διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου δεν είναι απόλυτη, υποστήριξαν όμως ότι εφόσο ασκείται με ειδική αναφορά στα γεγονότα της υπόθεσης, όπως στην προκειμένη περίπτωση, τεκμηριώνεται η δικαστική της άσκηση και δεν παρέχεται πεδίο για επέμβαση. [Αναφέρθηκαν στις αποφάσεις *Donald Campbell and Co. Limited v. Pollak* [1927] A.C. 732.

Baylis Baxter Ltd. v. Sabath [1958] 2 All E.R. 209. *H. Ekaterina H. Timothy v. Polycarpo H. Timothy* 6 C.L.R. 47. *Chrysoulla Eleftheriou v. Dora N. Rousou and Another* (1958) 23 C.L.R. 191. *Eleni Gr. HadjiNicolaou v. Mariccou Antoni Gavriel and Another* (1965) 1 C.L.R. 421].

Διαφωνούμε με τη θέση αυτή. Η διακριτική εξουσία του Δικαστηρίου ασκείται δικαστικά μόνο εφόσον εκπηγάξει από τη στάθμιση των σχετικών γεγονότων, των εσωγενών παραγόντων, αποκλειόμενου κάθε εξωγενή παράγοντα.

- 10 Είναι θεμελιωμένο ότι ο βασικός παράγοντας που διέπει την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του Δικαστηρίου ως προς τα έξοδα, είναι το αποτέλεσμα της δίκης. Θεωρείται ασύννομο ο δικαιωθείς διάδικος να επωμίζεται τα έξοδα της υπεράσπισης των δικαιωμάτων του και εύλογο να τα επωμίζεται ο αποτυχών διάδικος, η αδικαιολόγητη προσφυγή του οποίου στο Δικαστήριο (όπως τεκμηριώνεται από το αποτέλεσμα) αποτέλεσε τη γενεσιουργό αιτία των εξόδων. Κλασικό παράδειγμα εξαίρεσης από τον κανόνα αποτελεί η περίπτωση επιτυχόντα διαδίκου ο οποίος συμβάλλει με το χειρισμό της υπόθεσής του στην αύξηση των εξόδων της δίκης· σ' εκείνη την περίπτωση δικαιολογείται ο μετριασμός της εφαρμογής του κανόνα (τα έξοδα ακολουθούν το αποτέλεσμα) και η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου, ώστε να αντανakλάται η συμβολή του επιτυχόντα διαδίκου στη διόγκωση των εξόδων. Δεν είναι όμως παραδεκτή η αποστέρηση των εξόδων του επιτυχόντα διαδίκου χωρίς αποχρώντα λόγο. Όπως τονίστηκε στη *Georghios E. Glykys v. Ioannis Stylianou Ioannides* (1959 - 60) 24 C.L.R. 220, η επίδειξη καλής προαίρεσης (kindness) από το δικαστήριο προς τον αποτυχόντα διάδικο προς μετριασμό αισθημάτων πικρίας του αποτυχόντα διαδίκου, δε συνιστά δικαστική άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου.

- Στην προκείμενη περίπτωση, είναι πρόδηλο ότι η διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου δεν ασκήθηκε δικαστικά. Οι περιστάσεις της υπόθεσης στις οποίες αναφέρεται το Δικαστήριο, δεν αποκάλυπτουν κανένα λόγο που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την αποστέρηση της εφεσείουσας (εναγομένης) από τα έξοδά της. Υπό το φως αυτής της διαπίστωσης, η διαταγή ως προς τα έξοδα στην οποία προέβη το Επαρχιακό Δικαστήριο, πρέπει να παραμεριστεί και παραμερίζεται. Και εφόσον κρίνουμε ότι η διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου θα μπορούσε να ασκηθεί δικαστικά μόνο κατά ένα τρόπο, με την επιδίκαση των εξόδων υπέρ της εφεσείουσας, δικαιολογείται η υποκατάσταση της εκδοθείσας διαταγής με διαταγή βάσει της οποίας επιδικάζονται τα έξοδα υπέρ της εφε-

σειούσας.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα. Διαταγή ως ανωτέρω.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα. Διαταγή ως ανωτέρω.